

115
Lubię to!

Wilno i Wileńszczyzna Radar Wileński Litwa Kultura i Historia Świat Gospodarka Sport Rozmaitości Radio

Wilno
16 GRUDNIA

4° 3° / :

ści **Litwa** Będzie Anna w litewskim paszporcie? Ministerstwo Sprawiedliwości zwróci się do Sądu Konstytu... Szukaj

Wiary: Niedziela radości „Pięknie opowiedzieć małą ojczyznę”: To konkurs elitarny Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą podsumował rok Gdzie spędzić świąt

Wilno i Wileńszczyzna Wrzesień 7, 2019 8:45

Kurier Wileński

Dobrowolska: Jak oficjalnie pozostać Polakiem na Litwie

Za dwa lata zostanie przeprowadzony kolejny spis powszechny ludności, w którym o tym, czy według statystyki jesteśmy Polakami, zadecyduje nie odpowiedź, jakiej udzielimy rachmistrzowi, ale zapisy w naszych dokumentach. Jak liczna okaże się wówczas polska mniejszość? Warto już teraz sprawdzić, czy zostaniemy do niej zaliczeni.

Fot. Joanna Bożerodska

Kwestie oświaty, języka, pisowni imion i nazwisk, nazw topograficznych oraz ogólnie rozumianego większego zaangażowania mniejszości narodowych w życie polityczne, społeczne i kulturalne, wraz z odpowiednim wsparciem finansowym, od wielu lat pozostają na Litwie nierozwiązane. Mimo że od 2010 r. brak podstawowego aktu prawnego mającego chronić prawa mniejszości narodowych (nie obowiązuje ustawa o mniejszościach narodowych), fakt, iż mniejszość polska jest największą mniejszością narodową na Litwie, pozwala te prawa spotrzągać a priori jako prawa Polaków na Litwie.

Jak wskazują badania opinii publicznej przeprowadzone przez stołeczną Służbę Migracji (Vilniaus apskrities VPK, Migracijos tarnyba), chęć wpisania swojej narodowości w paszporcie wyrażała niemal połowa osób wnioskujących o wydanie tego dokumentu tożsamości. Pierwszą osobą, która 2 stycznia 2015 r. złożyła prośbę o wpis narodowości w paszporcie, była obywatelka Litwy narodowości ukraińskiej.

Identyfikowanie siebie jako Polaka nie tylko w życiu publicznym, ale także wobec państwa, jest jednym z głównych elementów tożsamości przedstawiciela mniejszości. Jak oficjalnie pozostać Polakiem na Litwie? Na to pytanie spróbujemy odpowiedzieć, podając też odpowiednie instrukcje postępowania.

Narodowość w rejestrze

Za dwa lata, w 2021 r., spis powszechny ludności na Litwie zostanie przeprowadzony w inny sposób niż dotychczas. Tym razem zamiast zbierania odpowiedzi na pytania od mieszkańców Litwy informacja o nich będzie generowana na podstawie wpisów administracyjnych w rejestrach i bazach danych (Sodry, rejestru adresów, rejestru mieszkańców itd.).

Radio Zi

Naujovė Baltijos šalyse

iQ-LASIK Oxygen 3D technologiją, kainą – 799 Eur už abi akis (prasta kaina 1200 Eur)

Naujas regėjimas

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Radar Wi
Poinform

Jakie to może stanowić zagrożenie? Największym problemem dla Polaków na Litwie może się okazać statystyka mniejszości narodowych. W tym wypadku, gdy dane będą pobierane bezpośrednio z rejestru, a nie przez ankietowanie, rysuje się prawdopodobieństwo, że część Polaków nie zostanie w spisie uznana za Polaków, a ich miejsce zamieszkania nie będzie odzwierciedlało rzeczywistości.

Dlaczego tak może się stać? Większość osób mieszkających w rejonie wileńskim faktycznie melduje się w mieście, np. po to, aby otrzymać dla dziecka miejsce w wileńskiej szkole czy przedszkolu. Z kolei wpis o narodowości nie u każdego Polaka widnieje w rejestrze.

Poniżej przedstawimy dwie instrukcje „krok po kroku”, jak sprawdzić, czy mamy wpisaną narodowość w rejestrze i czy jest ona prawidłowa.

Instrukcja wpisu narodowości w rejestrze

Należy sprawdzić akt urodzenia (lit. gimimo liudijimas). Jeżeli figuruje w nim wpis o narodowości i ta wpisana odzwierciedla naszą prawdziwą narodowość, trzeba się upewnić w urzędzie stanu cywilnego (Civilinės metrikacijos skyrius), czy urząd pozyskał tę informację i ją uzupełnił.

W sytuacji gdy w akcie urodzenia nie ma wpisu o narodowości, a jest informacja o narodowości rodziców – należy się wybrać do odpowiedniego urzędu stanu cywilnego (lista urzędów: <https://mepis.registrucentras.lt/web/mepis/kontaktai>) i tam złożyć wniosek o wpisanie narodowości w akcie urodzenia.

Ten krok można wykonać także przez internet na stronie <https://mepis.registrucentras.lt/web/mepis>. Logujemy się > Paslaugos > Papildyti, pakeisti, ištaisyti civilinės būklės akto įrašą. Zaznaczamy „osobiście” (Asmeniškai), „uzupełnić” (Papildyti), „akt urodzenia” (Gimimo) – tu wpisujemy informację o akcie urodzenia. Zaznaczamy pierwszą przyczynę (Priežastys) zmiany wpisu. Poniżej piszemy, że wnioskujemy o wpis o narodowości w celu ujawnienia, że jesteśmy Polakiem. Wpisujemy dane z paszportu lub karty identyfikacyjnej. Załączamy dokumenty, na podstawie których prosimy o wpis, np. akt urodzenia, w którym wpisano, że któryś z rodziców jest Polakiem. Zachowujemy, wysyłamy.

Jeżeli w akcie urodzenia nie mamy wpisu o narodowości i nie jest wskazana narodowość rodziców, powinniśmy odszukać akt urodzenia lub małżeństwa rodziców. Jeżeli na tych dokumentach znajdziemy wpis o narodowości, postępujemy według instrukcji powyżej, a do wniosku załączamy skan dokumentu.

Naniesienie zmian w akcie urodzenia kosztuje 4,90 euro. Akt urodzenia zostanie zmieniony w ciągu 20 dni roboczych. Dane do rejestru mieszkańców zostaną przesłane automatycznie. O to, czy wniosek został już rozpatrzony, można pytać bezpośrednio w urzędzie stanu cywilnego, w którym go złożyliśmy.

Mogą się pojawić sytuacje, że w rejestrze lub w akcie urodzenia będzie wpisana narodowość „Litwin”. W takim wypadku trzeba sprawdzić, jaki jest wpis o narodowości rodziców. Jeżeli przynajmniej jeden z rodziców ma zapisane, że jest Polakiem – kierujemy się powyższą instrukcją. W przeciwnym wypadku (gdy obaj rodzice są wpisani jako Litwini lub innej narodowości), o wpis o narodowości polskiej można się starać wyłącznie drogą sądową. Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) oferuje bezpłatną pomoc prawną (konsultację, sporządzenie dokumentacji, reprezentowanie w sądzie) w tym zakresie. Kontakt z EFHR: info@efhr.eu, +37 069 150 822. Więcej informacji na stronie www.efhr.eu.

Narodowość w paszporcie

Zgodnie przyjętymi w 2014 r. zmianami w litewskiej ustawie o paszportach (LR Paso įstatymas) od 1 stycznia 2015 r. istnieje możliwość zapisania swojej narodowości w paszporcie. Jak stanowi ten akt prawny, paszport to dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo, a sama narodowość jest nieodzownym elementem tożsamości człowieka.

Warto przypomnieć, że prawo do takiego wpisu przewidywał art. 2 rozporządzenia regulującego wydawanie paszportów obywatelom Republiki Litewskiej z 1991 r. W 2003 r. Sejm RL dokonał zmiany prawa i zdecydował, że rubryka określająca narodowość posiadacza dokumentu zostanie usunięta. Jednak choć rubryka z narodowością została usunięta z litewskich paszportów, to wciąż można było dokonać odpowiedniego wpisu w akcie urodzenia.

Możliwość zapisania narodowości w paszporcie – nie należy tego mylić z obywatelstwem – przewiduje kilka krajów Unii Europejskiej. Są to m.in.: Austria, Belgia, Niemcy i Łotwa. W Unii Europejskiej paszporty mają podobny wygląd, co wynika z rozporządzenia Rady (WE) nr 2252/2004 w sprawie norm dotyczących zabezpieczeń i danych biometrycznych w paszportach i dokumentach podróży wydawanych przez państwa członkowskie. Jednak państwa członkowskie mogą zdecydować o dodaniu innych rubryk, jeśli uzna to za stosowne i potrzebne.

Zgodnie z art. 3 Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych, którą Litwa ratyfikowała bez zastrzeżeń w 2002 r., każda osoba należąca do mniejszości narodowej ma prawo do swobodnej decyzji o traktowaniu jej jako osoby należącej bądź nienależącej do takiej mniejszości, a wybór taki lub korzystanie ze związanych z tym wyborem praw nie może pociągać za sobą jakichkolwiek niekorzystnych skutków.

Instrukcja wpisu narodowości w paszporcie

Każda osoba zainteresowana dodaniem wpisu o narodowości do paszportu powinna najpierw sprawdzić, czy w bazie danych Służby Rejestru Mieszkańców (Gyventojų registro tarnyba) jest wpis o jej narodowości. Informację taką można uzyskać, zwracając się bezpośrednio do urzędu (centrala: tel. +37 852 688 262) lub przez internet (niezbędny jest

115

Lubię to!

wówczas podpis elektroniczny iPasas.lt): www.registrucentras.lt > wybieramy Gyventojai > Susipažinimas su tvarkomais asmens duomenimis > Lietuvos Respublikos gyventojų registre Prisijungus iPasas.lt. Podłączamy się przez iPasas.lt. Pojawi się wyciąg z informacji na nasz temat, którymi rejestr zarządza. W rubryce „narodowość” (Tautybė) będzie wpis o narodowości lub puste miejsce. Każdy obywatel Litwy ma prawo nieodpłatnie sprawdzić, jakie informacje o nim przetwarza państwo.

Jeśli w rejestrze danej osoby widnieje narodowość, może ona od razu udać się do delegatury Służby Migracji (np. w Wilnie na ul. Naugarduko 100) i złożyć wniosek o wymianę paszportu. Warto podkreślić, że można dokonać wymiany nawet ważnego paszportu. Najniższa opłata za zmianę paszportu wynosi 43 euro (dla emerytów oraz osób do 18 lat – 21,50 euro). Przy zamówieniu paszportu należy zawnioskować, aby w dokumencie widniał wpis o narodowości. Jest możliwość zarezerwowania spotkania z urzędnikiem na określonej godzinie na stronie www.epolicija.lt/rezervacija.

Jeśli w rejestrze nie widnieje wpis o narodowości, trzeba zastosować się do instrukcji wpisu narodowości w rejestrze. Dopiero po tym, gdy już uzyskamy wpis w rejestrze, pozostaje postępować dalej według instrukcji wpisu narodowości w paszporcie.

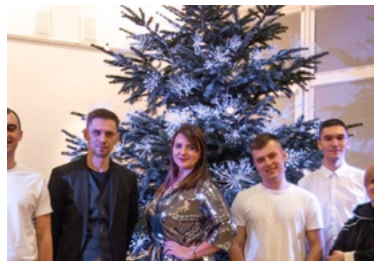
A to dopiero początek. Warto się też postarać o polski zapis imienia i nazwiska. O tym, jak to zrobić i czy obywatel Litwy może posiadać również obywatelstwo polskie, napiszemy w „Kurierze Wileńskim” niebawem.

Tagi: [Ewelina Dobrowolska](#) [Polacy na Litwie](#) [rejestr mieszkańców](#) [spis ludności](#)

Wilno i Wileńszczyzna

„Uczucia” Eweliny Saszenko: Ta płyta powstawała przez dziesięć lat

Świąteczny teledysk zespołu Art of Music „Kołysanka”

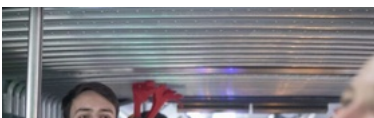
30-lecie kwartalnika „Znad Wilii”: To już nie tylko pismo, to całe zjawisko

Kolędy w wykonaniu Doroty Osińskiej w Kościele św. Ducha

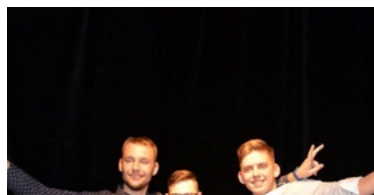
Książka świątecznych przepisów Elżbiety Monkiewicz – możliwość wsparcia potrzebujących

Niespodzianka dla wilnian – świąteczne piosenki na żywo w autobusach

Ziarno Wiary: Niedziela radości

Recytatorzy z Litwy na podium „Kresów”